

CLÓ LÉANN NA GAEILGE | CLÓ.IE

clo@comhar.ie; @Clo_Leann

Togra tras-institiúideach Ollscoile is ea

CLÓ

i bpáirt leis an teach foilsitheoireachta **COMHAR**

le tacaíocht ó

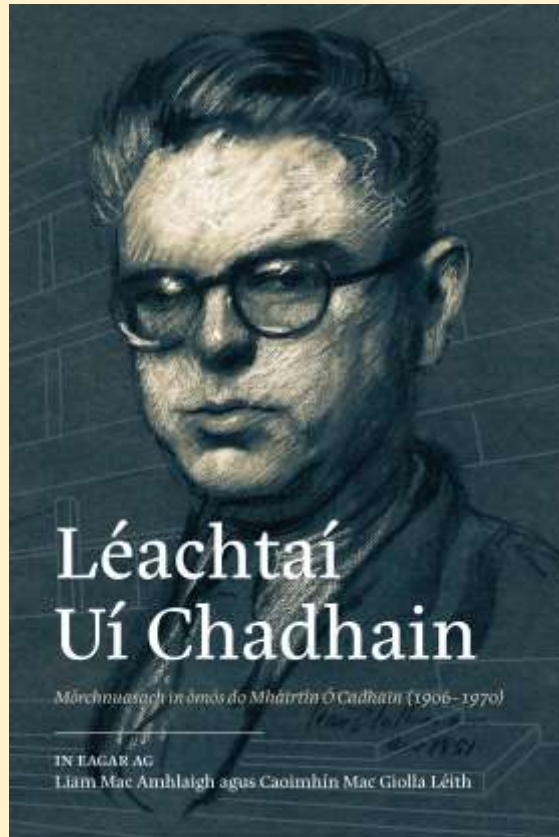

PREASRÁITEAS: 15 Eanáir 2021

Is mór ag na hOllscoileanna rannpháirteacha agus **COMHAR** fógra a dhéanamh ar fhoilsiú chéadsaothar **CLÓ** (in 2020):

Léachtaí Uí Chadhain

in eagar ag Liam Mac Amhlaigh agus Caoimhín Mac Giolla Léith

Cailleadh **Máirtín Ó Cadhain** (1906-1970), mórscribhneoir an nuaphróis sa Ghaeilge, leathchéad bliain ó shin anuraidh. Deich mbliana i ndiaidh a bháis, in 1980, cuireadh tús le sraith léachtaí bliantúla in ómós dó sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, sraith atá faoi lánseol i gcónaí. Dírithe ar phobal na Gaeilge trí chéile a bhí *Léachtaí Uí Chadhain* ón gcéad lá, bíodh nach beag an chomaoin atá curtha ag an tsraith ar léann na Gaeilge ó shin.

Dhá thrá a bhí le freastal ó thús: athléamha a sholáthar ar shaol agus ar shaothar an Chadhnaigh agus athmhachnamh a dhéanamh ar na mórcheisteanna cultúrtha, sóisialta agus polaitiúla a bhí ag déanamh scime dó ar feadh a shaoil. Sa mhórchnuasach seo de na léachtaí ar fad a tugadh go dtí seo, aimseofar an fosc agus an faobhar, an cur agus an cúiteamh, an saibhreas agus an ghaois agus, go háirithe, an ilchineálacht chéadach chéanna ba dhual do scríbhinní Uí Chadhain féin riamh.

Seoltar an saothar seo ag an Ollamh Comhlach **Meidhbhín Ní Úrdail**, Ceann na Nua-Ghaeilge, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath ag a 1pm inniu in ócáid fhíorúil ar chainéal YouTube **CLÓ** (<https://www.youtube.com/channel/UCPEOTzflx1PUD6DFMbSfF5Q>).

Seo é an chéad leabhar sa tsraith '**Aistí Léannta**', de chuid **CLÓ**.

Anuas ar an saothar seo, seoltar **CLÓ.IE**, láithreán úr gréasáin an inphrionta. Is féidir *Léachtaí Uí Chadhain* a cheannach ar lacáiste 20% ar an suíomh idir inniu agus deireadh mhí Eanáir 2021. Coinnigh súil ar **CLÓ.IE** agus ar an gcuntas Twitter **@Clo_Leann** le haghaidh tuilleadh eolais. Is féidir dul i dteagmháil linn freisin ag **clo@comhar.ie**.

Cló Léann na Gaeilge (CLÓ)

Inphrionta acadúil is ea Cló Léann na Gaeilge (**CLÓ**) a fhoilsíonn saothair Ghaeilge ar an gcaighdeán idirnáisiúnta is airde. Foilsíonn **CLÓ** taighde piarmheasta ó gach réimse de léann na Gaeilge, trí mheáin chlóite agus leictreonacha éagsúla. Tá sé i gceist go mbeadh **CLÓ** mar bhonn agus mar thaca faoi thaighde agus scoláireacht na Gaeilge. Tá sé mar aidhm ag **CLÓ** an dioscúrsa léannta a spreagadh agus a chothú trí ardán foilsitheoireachta a chur ar fáil do scoláirí ar fud na cruinne ar mian leo a gcuid taighde sa réimse thuasluaite a fhoilsiú i nGaeilge. Freagra ar an riachtanas le fearas nua foilsitheoireachta a chur i dtoll a chéile is ea **CLÓ**, ionas go mbeadh seachadadh scoláireacht agus taighde i Léann na Gaeilge slán sna blianta amach romhainn.

COMHAR

Príomhfoilsitheoir náisiúnta na Gaeilge é **COMHAR**, comhlacht neamhbhrabúis atá i mbun ghnó na foilsitheoireachta le cothrom agus seachtó ocht bliain; shíolraigh bunphrionsabail agus fealsúnacht an chomhlachta ó ghluaiseacht an Chomhchaidrimh in ollscoileanna na hÉireann; le bord stiúrtha deonach tarraingthe agus ionadaíoch ar shaol agus ar shochaí na Gaeilge trí chéile. Foilsíonn **COMHAR** iris mhíosúil liteartha na Gaeilge, *Comhar*, ó 1942 i leith, iris do léitheoirí iar-bhunscoile, *COMHAR Óg*, iris acadúil piarmheasta bhliantúil, *COMHAR Taighde*, cnuasach digiteach phortráidí de bheoscribhneoirí na Gaeilge, *Portráidí na Scribhneoirí Gaeilge*, togra ilmheán léitheoireachta, *Léitheoirí na Gaeilge*, stiúir á tabhairt acu do dhá inphrionta foilsitheoireachta leabhar, *Leabhair COMHAR & Cló Léann na Gaeilge (CLÓ)*, agus bíonn tograí eile foilsitheoireachta idir lámha acu i saol na Gaeilge. Tá **COMHAR** buíoch de Fhoras na Gaeilge, de Chlár na Leabhar Gaeilge, den Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta, d'Acadamh Ríoga na hÉireann agus den Chomhairle Ealaíon as a dtacaíocht leanúnach sna tograí seo.

Máirtín Ó Cadhain

Bhí Máirtín Ó Cadhain (1906-1970) ar dhuine de mhórscribhneoirí na hÉireann san fhichiú haois. Aithnítear a úrscéal *Cré na Cille* mar churadhmhír nuaphrós na Gaeilge agus ba é ba mhó a chuir le scóip agus le hacmhainní an ghearrscéil sa teanga. Chomh maith lena scríbhinní liteartha is liosta le háireamh na hailt, na léachtaí, na paimfléid agus na haistriúcháin atá againn óna pheann. Ba ealaíontóir agus agóidí araon é, ollamh ollscoile agus fear cúise a bhí chomh fórsúil, feanntach céanna mar smaointeoir ar chúrsaí polaitíochta, sóisialta agus cultúrtha agus a bhí sé mar fhear gnímh os comhair an phobail. Tá gach eolas ar fáil ó Iontaobhas Uí Chadhain ag mairtinocadhain.ie.

Na heagarthóirí

Scoláire nualitríochta agus foclóireachta é **Liam Mac Amhlaigh** atá ina léachtóir le litríocht agus teanga na Gaeilge in Ollscoil Mhá Nuad. Tá mórán foilsithe aige sna réimsí spéise sin, idir leabhair agus ailt. É ina chomheagarthóir bunaidh ar an ríomhíris phiarmheasta acadúil *COMHARTaighde* (comhartaighde.ie), ina eagarthóir ar an gcartlann phórtáidí agus eolas beathaisnéise de bheoscribhneoirí na Gaeilge, *Portráidí na Scribhneoirí Gaeilge* (portraidi.ie), agus ina thionólaí ar an ngrúpa maoirseachta den inphrionta nua san fhoilsitheoireacht acadúil, *Cló Léann na Gaeilge* (clo.ie). Tá sé ag plé go leanúnach le dhá mhórshaothar: monagraf ar fhoclóireacht na Nua-Ghaeilge san fhichiú haois (a thioctaidh sna sála ar a leabhar *Foclóirí agus Foclóirithe na Gaeilge* (2008)), agus saothar críche ar fhilíocht Mhichael Davitt agus tionchar an nua-aoiseachais dhéanaigh ar fhilíocht na Gaeilge le seachtó bliain anuas. Seo é an dara leabhar atá curtha in eagar aige le Caoimhín Mac Giolla Léith, ar lean ó *Fill Arís: Oidbreacht Sheáin Uí Ríordáin* (2012).

Ollamh Comhlach é **Caoimhín Mac Giolla Léith** i Scoil na Gaeilge, an Léinn Cheiltigh agus an Bhéaloidis sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Tá neart foilsithe aige ar ghnéithe éagsúla de litríocht na Gaeilge ó na meánaoiseanna déanacha i leith. Is leis an nualitríocht is mó, áfach, a chaith sé a dhúthracht le blianta fada anois, an fhilíocht go háirithe. Foilseoidh Coiscéim cnuasach dá chuid aistí críche ar nuafhilíocht na Gaeilge, *Raon na Geite*, go luath. Taobh amuigh de chúrsaí litríochta, foilsíodh aistí iomadúla leis ar an ealaín chomhaimseartha thar na blianta, i mbreis agus dosaeen teanga ar leith go dtí seo. Foilseofar monagraf dá chuid ar an ealaíontóir Afrach Meiriceánach Ellen Gallagher sa tsraith 'Contemporary Painters' de chuid Lund Humphries i bhfómhar na bliana 2021.

DIAS

Institiúid Ard-Léinn | Dublin Institute for
Bhaile Átha Cliath | Advanced Studies

UCC
University College Cork, Ireland
Coláiste na hOllscoile Corcaigh

Trinity College Dublin
Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
The University of Dublin

Ollscoil Mhá Nuad
Ollscoil na hÉireann
Má Nuad

I gcomhpháirt le

COMHAR

47 SRÁID HARRINGTON, BAILE ÁTHA CLIATH 8 Guthán: +353 - 1 - 6751922

Ríomhphost: oifig@comhar.ie; leabhaircomhar@comhar.ie; comhartaighde@comhar.ie; portraidi@comhar.ie; leitheoiri@comhar.ie
Idirlíon: www.comhar.ie; www.comhar.ie/leabhair; www.comhartaighde.ie; www.portraidi.ie; www.leitheoiri.ie

Cathairleach: **Cathal Goan** Feidhmeannach Riaracháin agus Gnó: **Elly Shaw** Feidhmeannach Foilsitheoireachta: **Jennifer Gorissen**

Tuilleadh eolais:

Elly Shaw, **COMHAR**: (01) 675 1922, гно@comhar.ie